

---

**Prílohy č. 3**  
**Čistiaci a dezinfekčný program**



Železničné zdravotníctvo Košice, s.r.o.  
040 01 KOŠICE, Masarykova 9

Zdravotnícke zariadenie: Železničná nemocnica s poliklinikou Košice



## ČISTIACI A DEZINFEKČNÝ PROGRAM

TEPLÁREŇ KOŠICE, a.s.

Teplárenská 3  
042 92 Košice

Dokumentácia pre zavedenie upratovania a dezinfekcie  
v priestoroch TEKO, a.s.

Košice, Marec 2009

Pracovná zdravotná služba Železničného zdravotníctva Košice, s.r.o., Masarykova 9 Košice, 040 01

Prezident	Prezident	Prezident	Prezident
Technický riaditeľ	Technický riaditeľ	Technický riaditeľ	Technický riaditeľ
Technický riaditeľ	Technický riaditeľ	Technický riaditeľ	Technický riaditeľ
Technický riaditeľ	Technický riaditeľ	Technický riaditeľ	Technický riaditeľ

## CISZMAGA OPERATOVAGY PROGRAM

### Všeobecné pojmy:

**Úpravanie** - je súbor postupov, ktoré vedú k odstráneniu nečistôt a zniženiu počtu mikroorganizmov. Vykonáva sa vo všetkých priestoroch zariadenia raz denne navlhko .

Pri upratovaní sa dodržiavajú tieto postupy:

- a) používajú sa roztoky syntetických čistiacich prípravkov v koncentráciách odporúčaných výrobcami, ktoré sa pripravujú v teplej vode, alebo syntetické čistiacie prostriedky s dezinfekčným účinkom,
  - b) používajú sa klasické ručné pomôcky, umývacie a čistiace nástroje a stroje, tlakové pištole, ultrazvukové prístroje a podobne,
  - c) upratovanie sa vykonáva vo farebnom kódovaní, pomôcky na upratovanie v priestoroch s rovnakým stupňom rizika sa používajú v jednej farbe; napríklad na upratovanie a dezinfekciu WC sa používajú pomôcky červenej farby, na čistenie umývadiel a kúpeľní žltej farby, na ostatné plochy bielej farby a podobne; pomôcky a prístroje sa udržiavajú v čistote a použité pomôcky na upratovanie sa po skončení práce dezinfikujú a usušia,
  - d) pri umývaní a dezinfekcii podlág a iných plôch sa používajú dve vedrá; v jednom vedre sa čistiacou hubou alebo handrou namáča do roztoku čistiaceho alebo dezinfekčného prípravku, v druhom vedre sa použitá huba alebo handra žmýka,
  - e) nástroje a pomôcky určené na upratovanie kontaminované biologickým materiálom sa pred ich čistením dezinfikujú; čistenie nástrojov a pomôčok sa vykonáva v osobitnej miestnosti na to určenej.

**Sanitácia** – je činnosť, ktorou sa vytvárajú a zabezpečujú bezchybné hygienické podmienky prostredia a zahrňuje v sebe podmienky 4xD (dekontaminácia, dezinfekcia, deratizácia a dezinsekcia).

**Dekontaminácia** (čistenie, upratovanie, dezinfekcia) - je odstraňovanie nečistôt a mikroorganizmov z prostredia a zariadenia metódou

- suchého čistenia (mechanicky, aeromechanicky),

• vysávaním  
• odpláváním  
• odnosom

• likvidáciou vysokou teplotou  
• žehnáním alebo vysávaním  
• dezinfekčným programom

- mokrého čistenia (hydromechanicky, napeňovaním ),
- dezinfekčne (otieraním, ponáraním, napeňovaním ).

**Dezinfekcia** – je ničenie choroboplodných zárodkov. Dezinfekcia je založená na pôsobení chemických látok schopných po určitej dobe pôsobenia (expozície), likvidovať patogénne baktérie, virusy, plesne, spóry a cysty.

**Expozičný čas** – čas pôsobenia roztoku dezinfekčných prípravkov na mikroorganizmy, počas ktorého dôjde k baktericídному účinku, t.j. k zničeniu choroboplodných zárodkov.

**Koncentrácia roztokov** dezinfekčných prípravkov je množstvo dezinfekčných prípravkov v gramoch alebo mililitroch na 100 ml vody.

**Konečná likvidácia odpadov** – zdravotne bezchybné zneškodnenie odpadov metódami chemickej neutralizácie, spálenim, skímením, dezinfekciou, sterilizáciou alebo uložením na riadenú skládku odpadov.

**Kontaminácia** – je znečistenie povrchov rôznymi druhami nečistôt a rôznymi druhami mikroorganizmov.

#### **Sanitácia sa vykonáva:**

##### **1 mechanickými prostriedkami**

- kefy, handry, metly, portviše, lopatky, dvojvedrový spôsob upratovania, hubky a špongie, drôtenky z umelej hmoty, utierky, vysávač, tepovač a pod.

##### **2. chemickými prostriedkami**

- čistiace a detergenčné prostriedky: Fixinela WC, Jar, Pur a ďalšie prostriedky podobného zloženia,
- dezinfekčné prípravky: SAVO, Chloramin T, OXIVIR,

## Prekrávacia bežného upratovania

### **1. Denné upratovanie:**

- a) umytie podlám na vlhko vo všetkých spoločných priestoroch, chodbách a schodiskách;
- b) vynesenie smeti zo všetkých spoločných priestorov a priestorov určených na hygienu do odpadových nádob;
- c) utretie prachu zo stolov, okenných parapetov a ostatných rovných plôch;
- d) povysávanie kobercov v miestnostiach;
- e) umytie záchodov a sprchovacích kabin dezinfekčným prostriedkom;
- f) kompletne umytie zariadení na osobnú hygienu, vrátane umývadiel a obkladov čistiacimi a dezinfekčnými prostriedkami;
- g) umytie vchodových dverí a čistenie vonkajšieho schodišťa.

### **2. Týždenné upratovanie:**

- a) umytie vnútorných parapetných dosiek, dverí a nečalúnených časti nábytku v spoločných priestoroch;
- b) umytie odpadových košov čistiacimi a dezinfekčnými prostriedkami;
- c) umytie vykurovacích telies počas vykurovacieho obdobia;
- d) umytie zábradlia čistiacimi a dezinfekčnými prostriedkami;
- e) čistenie mreže na odstraňovanie nečistôt z obuvi;

### **3. Mesačné upratovanie:**

- a) umytie dverí vrátane kľúčiek a podlám dezinfekčnými prostriedkami, nábytku a parapetných dosiek čistiacimi prostriedkami (odtiahnutie malých kusov nábytku);
- b) odmrazenie chladničiek, ich umytie vrátane podnosov zdravotne neškodným dezinfekčným prostriedkom;
- c) umytie vykurovacích telies mimo vykurovacieho obdobia;
- d) umytie olejových náterov schodiska a chodieb.

Podlahy všetkých miestností a chodieb sa upratujú denne. Umyvajú sa vodou zohriatou na max. 50 stupňov Celzia s potrebným množstvom saponátu a potom sa dezinfikujú, alebo sa použije dezinfekčný prostriedok s čistiacim účinkom.

Pracovné plochy, exponované miesta sa denne umývajú alebo utierajú dezinfekčným roztokom.

Stropné svietidlá sa utrú 1x za pol roka vlhkou handrou a telesá ústredného kúrenia sa umyjú 1x za 2 mesiace .

Pracovné miesta	Pracovné miesta	Pracovné miesta	Pracovné miesta
1.0.2003	1.0.2003	1.0.2003	1.0.2003

časom, ktorý je významný pre výskyt infekcie. V tomto čase sa vyskytuje väčšina infekcií. Významné sú aj infekcie, ktoré sú vyskytujúce sa v ľudstve, ale sú významne menej riešené.

**4. Dezinfekcia priestorov a zariadenia vykonávaná denne:**

- kompletné umytie záchodov a sprchovacích kabin dezinfekčným chemickým prípravkom,
- kompletné umytie zariadení na osobnú hygienu, vrátane umývadiel a dotykových plôch, t. j. vodovodné batérie a obklad okolo nich, vypinače, úchytky na splachovačoch, kľučky a pod. o čistiacimi a dezinfekčnými prostriedkami.

**5. Dezinfekcia priestorov a zariadenia vykonávaná minimálne 1x v týždni:**

- umytie odpadových nádob čistiacimi a dezinfekčnými prostriedkami,
- umytie zábradlia čistiacimi chemickými prostriedkami,
- umytie dezinfekcia kolmých plôch v zariadeniach na osobnú hygienu.

**6. Dezinfekcia priestorov a zariadení vykonávaná minimálne 1x v mesiaci:**

- umytie dverí vrátane kľučiek a podláž dezinfekčnými prostriedkami,
- odmrazenie chladničiek, ich umytie vrátane podnosov zdravotne bezpečným dezinfekčným prostriedkom.

**Ničenie živočíšnych škodcov dezinfekcia a deratizácia**

**1. Dezinfekcia** je súbor opatrení zameraných na ničenie epidemiologicky závažných alebo obťažujúcich článkonožcov (vši, blchy, ploštice, šváby, komáre, mravce, kliešte).

- V prípade výskytu hmyzu je potrebné použiť bežne dostupné schválené chemické prípravky a postupovať v zmysle usmernení orgánov na ochranu zdravia.

**2. Deratizácia** je komplex opatrení zameraných na ničenie epidemiologicky závažných hlodavcov (potkany, myši, krysy) a iných živočíchov. Hlodavce sú rezervoárom celého radu závažných ľudských ochorení prenášaných ich trusom a močom.

Deratizačné opatrenia sa rozdeľujú na preventívne a represívne.

- Preventívne sa riadi troma hlavnými spôsobmi:
  - zamedziť prenikaniu do budovy,
  - znemožniť im prístup k potrave
  - zabrániť ich zahniezdaniu

- Represívna deratizácia je vlastné ničenie hlodavcov. Z hľadiska ničiaceho účinku sa používajú metódy mechanické, biologické a chemické prípadne ich kombinácie. V prípade výskytu hlodavcov je vhodné požiadať odborne spôsobilé skupiny o vykonanie deratizácie.

Prepracovala:	Učebného kurzu:	Učebného kurzu:	Učebného kurzu:	Učebného kurzu:
Dr. Ľubomíra Králiková	MILOŠ LUDVÍK MAREK	MIKOŁAJ KAROL	MIKOŁAJ KAROL	MIKOŁAJ KAROL
členovia výkonného výboru:				

## Čistenie a dezinfekcia

### ČISTIACI PROGRAM

#### Všeobecné požiadavky pre vykonávanie čistenia

- Spôsob vykonávania čistenia a použité syntetické čistiace prípravky a prostriedky sa zvolili s prihľadnutím k fyzikálnym vlastnostiam čistených priestorov a predmetov.
- Používané pomôcky na čistenie sú farebne označené a uskladnené na vyhrazenom mieste.
- Priručné balenia používaných rozlievaných čistiacich prípravkov musia byť označené, aby sa vyhlo zámene s požívatinami.
- Čistenie a upratovanie všetkých priestorov vo vnútri zariadenia je plánované a organizované podľa harmonogramu tak, aby čistenie bolo špecifické a efektívne.
- Čistenie a upratovanie všetkých priestorov prevádzky vykonávajú zamestnanci prevádzky.
- Vo všeobecnosti sú zamestnanci vedení k tomu, aby pracovali systémom "priebežného čistenia".
- Podlahy sa udržiavajú čisté a opravené. Všetok biologický a tuhý komunálny odpad je pravidelne odstraňovaný, aby sa zabránilo jeho hromadeniu.
- Čistenie podlăží sa vykonáva handrami (mopini) - **dvojvedrovým** spôsobom.
- Pred začatím čistenia podlahy sa všetky voľné odpadky, nachádzajúce sa na podlahe, mechanicky odstraňujú, aby sa zabránilo ich rozptyleniu a znecisťovaniu podlahy
- Osvetľovacie telesá sa čistia v pravidelných intervaloch v spolupráci s elektrotechnikom.

#### Organizačné zabezpečenie čistiaceho programu

- Vykonávanie čistiacich prác vo všetkých priestoroch zabezpečujú poverení pracovníci.
- Vykonávanie priebežného čistenia je súčasťou povinnosti všetkých zamestnancov.
- Čistiace práce sa vykonávajú v rôznych frekvenciach, t.j. po skončení pracovnej zimy tzv. denné čistenie, ďalej týždenné čistenie, mesačné čistenie, kvartálne a ročné čistenie, ktoré je spravidla spojené aj s dezinfekciou.
- Špecifické práce, ako sú výkon dezinfekcie a deratizácie, vykonáva zmluvne oprávnená organizácia. Dodržiavanie frekvencie dekontaminačných, dezinfekčných, dezinsekčných a deratizačných prác sa realizuje podľa vypracovaných programov v dohodnutých terminoch.
- Kontrolou vykonávania čistenia je poverený vedúci ako priamy nadriadený.

## Materiálno - technické zabezpečenie čistiaceho programu

### Mechanické čistiace prostriedky a pomôcky

Na mechanické čistenie sa v prevádzke používajú : kefy, handry, metly, portviše, mopy, lopatky, dvojvedrový spôsob upratovania, hubky a špongie, utierky a pod. Mechanické čistiace prostriedky sú farebne rozlišené .

### Chemické čistiace prostriedky

- **anorganické elektrolyty** - lúhy, uhličitan, kremičitan - látky výrazne alkalické, ktoré neutralizujú látky kyslého charakteru, zmydelňujú tuky a oleje, čo vede k vzniku dobre rozpustných mydiel ľahko odstrániťelných vodou, hydrolyzujú bielkoviny. Kremičitan znižuje korozivne pôsobenie lúhov, uľahčuje oplachovanie zvyškov čistiacich prípravkov a obmedzuje redipoziciu uvoľnených nečistôt,
- **komplexné fosfáty** (tripolyfosfáty, pyrofosfáty, metafosfáty), látky upravujúce tvrdosť vody, majú namáčacie účinky,
- **organické a anorganické kyseliny** (k. fosforečná, k. dusičná, k. sirová, k. citrónová, k. hydroxyoctová, k. levulová podporujú hydrolyzu nečistôt (minerálnych nánosov, námosov hrdzi),
- **aniónové, katiónové a neiónové tenzidy**, najmä vo forme sulfonátov, étersulfátov, alkohol-sulfátov - znižujú povrchové napätie, majú dobrú namáčaciu a emulgačnú schopnosť, ktorá pomáha uvoľňovať nečistoty a uľahčuje oplachovanie,
- **špeciálne sekvestračné prostriedky** (etylendiaminotetraoctová kyselina = EDTA, glykonát sodný), pôsobia ako komplexotvorné komponenty,
- **špeciálne inhibitory** (kremičitan, neiónové tenzidy), ktoré obmedzujú pôsobenie agresívnych komponent.

### Druhy čistiacich programov

#### a) Mechanická očista suchou cestou zahŕňa tieto postupy :

- utieranie prachu (prachovkou) na povrchoch pracovných plôch, nábytku, strojov a zariadení,
- ometanie pavučín,
- mechanické čistenie za použitia rôznych pracovných pomôcok (kefa, špachtľa, priemyslová žiletka, škrabka a pod.).

#### b) Mechanická očista mokrou cestou zahŕňa tieto postupy :

- umývanie teplou alebo studenou vodou (handrou, handričkou, kefou, drôtenkou),
- umývanie rozlokmi čistiacich syntetických prípravkov,
- tlakové čistenie
- mokré napeňovanie penou syntetických napeňovacích prípravkov.

Mechanická očista vždy predchádza dezinfekcii. Napriek tomu, že mechanická očista sama o sebe nemá dezinfekčný účinok, veľmi pozitívne ovplyvňuje výsledok dezinfekcie (znižuje počet mikroorganizmov o 70 až 90 %).

Pri používaní chemických syntetických čistiacich prípravkov na vykonávanie mechanickej očisty sú zamestnanci povinní riadiť sa odporúčanými návodmi na ich používanie od výrobcov, prípadne informáciami poskytovanými ich priaľnymi nadriadenými.

Pri akejkoľvek práci s čistiacimi prípravkami sa musia dodržiavať zásady OBP a používať predpisané OOPP.

Spôsob vykonávania čistenia a použité syntetické čistiacie prípravky a mechanické prostriedky musia sa vždy zvoliť s prihliadnutím k fyzikálnym vlastnostiam čistených povrchov a predmetov a zásadám bezpečnosti práce s nimi.

Príručné balenia používaných syntetických čistiacich prípravkov musia byť označené etiketou, aby sa vyhlo zámene s inými prípravkami.

Pri činnostiach, spojených s upratovaním, sa používajú čistiacie a dezinfekčné prípravky, bežne dostupné /Savo, Mr. Monk, Rajon, Fixinela WC a pod./, pričom je potrebné použiť vhodné OOPP na zamedzenie priameho kontaktu.

V TEKO, a.s. na Teplárenskej ulici č. 3 v Košiciach sa používajú tieto čistiacie a dezinfekčné prípravky:

Tab. č. 1: Zoznam doteraz používaných čistiacich a dezinfekčných prípravkov v TEKO, a.s..

NÁZOV PRÍPRAVKU	ÚCINNÁ LÁTKA	OBSAH v %	ÚCINKY	SYMBOL NEBEZPEČNOSTI
FIXINELA WC kyslý, čistiaci pripravok na odstránenie hrdze a vodného kameňa	Kyselina fosforečná	15 - 30%	R 34	C - žieravý
	Nátrium poly/etoxylel dodecylsulfát/	1 - 5 %	R36, R38	Xi - Dráždivý
DOMESTOS WC čistiaci a dezinfekčný pripravok	Chlornan sodný	1 - 5 %	R31- R34	Xi - dráždivý
	Cetrimonium chloridte	< 1 %	R22,R34	Xn - škodlivý
	Hydroxid sodný	< 1 %	R35	C - žieravý
SAVO dezinfekčný pripravok	Chlornan sodný	< 5	C, R34,R31	Xi - Dráždivý
CHLORAMIN T Dezinfectívny pripravok so širokým spektrom účinnosti (baktericidný, fungicidný, virucidný)	N-chlor-4-methylbenzen-1-sulfonamid,sodná soľ, trihydrát	50	C, Xn; R 22-31-34-42	C - žieravý
	Uhličitan sodný	50	Xi; R 36	Xn - škodlivý

Tab. č. 2 : Zoznam doteraz používaných a odporúčaných čistiacich a dezinfekčných prípravkov.

P. č.	Druh chémických čistiacich prípravkov	Názov používaných chémických čistiacich prípravkov
1.	Piesky tekuté (alkalické) na umývadlá, obkladačky, dvere.	REAL
2.	Prípravky na ošetroenie podlahy – linoleum, keramická dlažba, terazzo,(alkalické).	DOMESTOS , MR. MONK, RAJON, BELA
3.	Prípravky na umývanie riadu	JAR
4.	Prípravky na čistenie koberev	WANISCH

Tab. č. 3 : Zoznam odporúčaných dezinfekčných prípravkov

P. č.	Prípravok / účinnosť	Odporúčané koncentrácie	Expozícia	Spôsob použitia
1.	<b>OXIVIR / A,B,S,T,M,V</b>	1 %	30 min	jednofázová dezinfekcia na denné používanie 1x/deň
2.	<b>SUMA CHLORSAN D 10.4 / A,B,S,T,M,V</b>	2 %	30 min	jednofázová dezinfekcia na prestriedanie 1x/týždeň

Účinnosť prípravku : **A**-baktericídny, **B**-viruscídny, **S**-sporocídny, **M** - mykobaktericídny, **V**-fungicídny

**Vysvetlivky:**



- prípravky alkalické



- prípravky kyslé



- prípravky neutrálne



- prípravky dezinfekčné

**Tab. č. 4 Frekvencie čistenia a dezinfekcie.**

Názov miestnosti	Predmet dezinfekcie	Frekvencia čistenia	Frekvencia dezinfekcie
1. Chodby	Podlaha	D	D
	Osvetľovacie telesá	½R	½R
	Kolmé steny (keramický obklad, dvere)	T	T
	Vykurovacie telesá (v sezóne)	1x/2M	-
	Sedačky, stoličky	D	D
	Vchodové dvere	T	T
2. Kancelária	Podlaha	1xD	T
	Okná	½R	-
	Osvetľovacie telesá	½R	-
	Odpadová nádoba	1xD	T
	Kolmé steny (dvere)	T	-
	Kľučky, el. vypínače, dvere (dotykové plochy)	1xD	1xD
	Umývadlo	1xD	1xD
	Výtokové miešacie batérie	1xD	1xD
	Stôl a stoličky	T	-
	Keramický obklad okolo umývadla	1xD	1xD
3. Zariadenia na osobnú hygienu (WC ženy, WC muži), sprchy	Výtokové miešacie batérie	1xD	1xD
	Odpadová nádoba s vyberateľným vedierkom	1xD	1xT
	Sanitné zariadenia (umývadlá, klozetová misa, pisoár)	D	D
	Výtokové miešacie batérie	D	D
	Keramický obklad okolo umývadla	D	D
	Kľučky, el. vypínače, dvere (dotykové plochy)	D	D
	Odpadové nádoby s vekom a s vyberateľným vedierkom (WC ženy)	D	D
	Sanitné vedierko s kefou	D	D
	Odpadová nádoba na papierové uteráčiky	D	D
	Kolmé steny (keramický obklad stien, dvere)	T	T
	Zrkadlo	T	T
	Držiak toaletného papiera	T	T
	Držiak papierových uteráčikov	D	D
	Držiak hygienických vreciek (WC ženy)	D	D
	Osvetľovacie telesá	½R	-

## DEZINFEKČNÝ PROGRAM

Dezinfekciou sa označuje proces, pri ktorom sa ničia vegetatívne formy patogénnych mikroorganizmov. Dezinfekcia je založená na pôsobení chemických látok schopných po určitej dobe pôsobenia (expozície), likvidovať patogénne baktérie, vírusy, plesne, spóry a cysty.

### Všeobecné požiadavky pre vykonávanie dezinfekcie

- Používajú sa len prípravky a postupy schválené hlavným hygienikom SR.
- Pri vykonávaní dezinfekcie je nutné respektovať zásadu striedania dezinfekčných prostriedkov, aby sa zabránilo možnému vzniku rezistencie mikróbov voči prostriedku dlhodobo používanému.
- Dezinfekčné roztoky sa pripravujú odmeraním (odvážením) dávok príslušného dezinfekčného prostriedku a vody a to čo najkratšiu dobu pred použitím.
- Pri práci s dezinfekčnými prostriedkami zamestnanci používajú ochranné pracovné pomôcky – gumené rukavice a vhodné pracovné pomôcky.
- O vykonaní dezinfekcie sa vedú záznamy na osobitnom tlačive, ktoré sa nachádza v priestoroch, v ktorých bola dezinfekcia vykonaná.
- Všetky dezinfekčné prípravky musia mať vo svojom spektri mikrobicidnej účinnosti viruscídne účinky.
- Dezinfekčné prípravky nesmú byť toxicke pre ľudí.
- Používané dezinfekčné prípravky nesmú vyvolávať rezistenciu mikroorganizmov.
- Pred vykonaním dezinfekcie všetky plochy, povrchy a predmety, ktoré sa budú dezinfikovať dôkladne mechanicky očistiť, pozametať a pod..
- Dezinfekčný účinok sa musí dosiahnuť čo najrýchlejšie po aplikácii a pri čo najnižšej koncentrácií.
- Dodržať dvojetapový postup dezinfekcie , t.j. Najskôr vykonať mechanickú očistu a potom dezinfekciu..
- Dodržiať odporúčanú koncentráciu roztokov dezinfekčných prípravkov.
- Dodržať stanovený expozičný čas pôsobenia roztokov dezinfekčných prípravkov.
- Označiť nádoby na roztoky používané na mechanickú očistu a nádoby používané na dezinfekciu.
- Na prípravu dezinfekčných roztokov používať graduované nádoby (vedrá, vedierka, odmerky) príslušne označené, najlepšie farebne.

Dezinfekcia sa vykonáva roztokmi dezinfekčných prípravkov určenej koncentrácie a expozície. Nato, aby bola dezinfekcia účinná, musí sa vykonávať v dostatočnej koncentrácií a frekvencii.

Prepracovala:	Preveril:	Dátum:	Priemerná koncentrácia:
MUDr. Mária Česáková odmerky PZS	MUDr. Ľubomír Mařík, ČS odmerky PZS	3. 1. 2009	1:100

Pri dezinfekcii sa zachováva dvojetapový postup.

a) mechanické očistenie

b) vlastná dezinfekcia

Obidve etapy sa dajú spojiť použitím dezinfekčných prostriedkov s umývateľnými a čistiacimi vlastnosťami, alebo použitím dezinfekčných roztokov s prísadou saponátov.

**Organizačné zabezpečenie dezinfekčného programu**

- Vykonávanie dezinfekčných prác vo všetkých priestoroch zabezpečujú poverení pracovníci.
- Vykonávanie dezinfekcie je súčasťou povinnosti vybraných zamestnancov.
- Dezinfekčné práce sa vykonávajú v rôznych frekvenciach, t.j. po skončení pracovnej zmeny tzv. denná dezinfekcia, ďalej týždenná dezinfekcia, mesačná dezinfekcia, kvartál na a ročná dezinfekcia, ktoré sú spravidla spojené aj s čistením.

**Materiálno - technické zabezpečenie dezinfekcie**

Dezinfekcia všetkých ošetrovaných povrchov, podláh, pracovných plôch, pracovných poniôcok, nábytky, strojov sa vykonáva zásadne mokrou cestou (dezinfekcia suchou cestou je zakázaná – posypávanie povrchov práškovými dezinfekčnými prípravkami).

**Dezinfekcia mokrou cestou zahŕňa tieto postupy :**

- Umývanie dezinfekčným roztokom (handrou, handričkou, kefou, dýštenkou),
- Namáčanie do roztokov dezinfekčných prípravkov (biely riad, príbory, textilie, rozobraté súčiastky strojov, náčinie),
- Tlakové čistenie roztokmi dezinfekčných prípravkov rozpustených v teplej alebo studenej vode,
- Mokré napeňovanie penou dezinfekčných napeňovacích prípravkov za použitia stabilizátora peny,
- Dezinfekcia sa vykonáva až po vykonaní mechanickej očistky (dvojsádzový spôsob) .
- Pri používaní roztokov dezinfekčných prípravkov sú zamestnanci povinni riadiť sa odporúčanými návodmi od výrobcov, prípadne informáciami poskytovanými priamymi nadriadenými.
- Pri dezinfekcii zamestnanci musia dodržiavať pri práci zásady OBP a používať predpísané OOPP.
- Používané pomôcky na dezinfekciu sú farebne zosúladené s čistiacim programom označené a uskladnené na vyhradenom mieste.

Doporučené dezinfekčné pripravky TEPKO	Pripravky na dezinfekciu výrobca TEPKO	Pripravky na dezinfekciu výrobca TEPKO
• Hygropodla • Hygropodla • Hygropodla	• Hygropodla • Hygropodla	• Hygropodla

Tab. č. 5: Rieďacia tabuľka pre prípravu roztekov dezinfekčných prípravkov:

koncentrácia roztoku	0,25 %	0,5 %	0,75 %	1 %	1,5 %	2 %	3 %	4 %	5 %	10 %
Množstvo v l										
1 liter	2,5 ml	5 ml	7,5 ml	10 ml	15 ml	20 ml	30 ml	40 ml	50 ml	100 ml
2 litre	5,0 ml	10 ml	15,0 ml	20 ml	30 ml	40 ml	60 ml	80 ml	100 ml	200 ml
3 litre	7,5 ml	15 ml	22,5 ml	30 ml	45 ml	60 ml	90 ml	120 ml	150 ml	300 ml
4 litre	10,0 ml	20 ml	30,0 ml	40 ml	60 ml	80 ml	120 ml	160 ml	200 ml	400 ml
5 litrov	12,5 ml	25 ml	37,5 ml	50 ml	75 ml	100 ml	150 ml	200 ml	250 ml	500 ml
6 litrov	15,0 ml	30 ml	45,0 ml	60 ml	90 ml	120 ml	180 ml	240 ml	300 ml	600 ml
7 litrov	17,5 ml	35 ml	52,5 ml	70 ml	105 ml	140 ml	210 ml	280 ml	350 ml	700 ml
8 litrov	20,0 ml	40 ml	60,0 ml	80 ml	120 ml	160 ml	240 ml	320 ml	400 ml	800 ml
9 litrov	22,5 ml	45 ml	67,5 ml	90 ml	135 ml	180 ml	270 ml	360 ml	450 ml	900 ml
10 litrov	25,0 ml	50 ml	75,0 ml	100 ml	150 ml	200 ml	300 ml	400 ml	500 ml	1000 ml
15 litrov	37,5 ml	75 ml	112,5 ml	150 ml	225 ml	300 ml	450 ml	600 ml	750 ml	1500 ml
20 litrov	50,0 ml	100 ml	150,0 ml	200 ml	300 ml	400 ml	600 ml	800 ml	1000 ml	2000 ml
25 litrov	62,5 ml	125 ml	187,5 ml	250 ml	375 ml	500 ml	750 ml	1000 ml	1250 ml	2500 ml
30 litrov	75,0 ml	150 ml	225,0 ml	300 ml	450 ml	600 ml	900 ml	1200 ml	1500 ml	3000 ml
40 litrov	100,0 ml	200 ml	300,0 ml	400 ml	600 ml	800 ml	1200 ml	1600 ml	2000 ml	4000 ml
50 litrov	125,0 ml	250 ml	375,0 ml	500 ml	750 ml	1000 ml	1500 ml	2000 ml	2500 ml	5000 ml



**HARMONOGRAM DEZINFEKCIIE**  
Tab. č. 7: Harmonogram dezinfekcie.

Predmet – oblasť použitia	Spôsob aplikácie dezinfekčného prostriedku	Druh dezinfekčného prostriedku	Koncentrácia v roztoku	Doba expozičie	Poznámka
Podlahy	Umývanie s čistiacimi roztokmi a následnou dezinfekciou (dvojfázový systém dezinfekcie)	OXIVIR	2%	30 min	<ul style="list-style-type: none"> <li>◦ Utierať roztokom dezinfekčných prípravkov po uvedený čas alebo do zaschnutia.</li> <li>◦ Pri dezinfekcii väčších plôch je potrebné vetrat, lebo môže dojst' k inhalačnej intoxikácii</li> <li>◦ Uvedené dezinfekčné prípravky obsahujú odporúčané deterenty, t.j. sú vhodné pre jednofázovú dezinfekciu a ďalšie deterenty sa do nich nesmú pridať.</li> <li>◦ Pred uplynutím expozičného času roztoku dezinfekčného prípravku sa po podlahe nesmie chodiť.</li> </ul>
	Umývanie roztokmi dezinfekčných prípravkov s čistiacimi účinkami (jednofázový systém dezinfekcie)	CHLORSAN D10.4	2%	30 min	
Kľučky dverí	1. Utierať roztokom dezinfekčných prípravkov	OXIVIR	2%	30 min	• Umyť vodou a osušiť
		CHLORSAN D10.4	2%	30 min	
Umývadlá, vodovodné páčky	2. Utierať roztokom dezinfekčných prípravkov	OXIVIR	2%	30 min.	• Umyť vodou a osušiť
		CHLORSAN D10.4	2%	30 min.	
WC	1. Umyť červenou utierkou roztokom dezinfekčného prípravku sedadlá, stohovadlá, kľučky na dverach, skrinku na toaletný papier, sanitné vedierko s kefou, podlahu, steny, WC misu zvonku. 2. Do WC misy naliat dezinfekčný roztok a pooplachovať s ním vnútorné steny štetkou na WC misy..	OXIVIR	4%	30 min	<ul style="list-style-type: none"> <li>◦ Na dezinfekciu WC použiť osobitne vyčlenené vedro a handry.</li> <li>◦ Splachovacie záходy sa nesmú používať pokým neuplynie expozičný čas použitých roztokov dezinfekčných prípravkov.</li> </ul>
		CHLORSAN D10.4	4%	30 min.	
Štetky na čistenie WC-mis	Premyť vodou a trvale exponovať v roztoku dezinfekčných prípravkov v sanitnom vedierku.	OXIVIR	4%		Pred dezinfekciou štetky mechanicky vyčistiť v teplej vode a potom uložiť štetku do vedierka na WC do roztoku dezinfekčných prípravkov, ktorý je potrebné denne meniť.
		CHLORSAN D10.4	4%		

Výkon: \_\_\_\_\_  
Miesto: \_\_\_\_\_  
Dátum: \_\_\_\_\_

Priemysl: \_\_\_\_\_  
Miesto: \_\_\_\_\_  
Dátum: \_\_\_\_\_

Priemysl: \_\_\_\_\_  
Miesto: \_\_\_\_\_  
Dátum: \_\_\_\_\_

Priemysl: \_\_\_\_\_  
Miesto: \_\_\_\_\_  
Dátum: \_\_\_\_\_

**Tab. č. 8 : Dokumentácia o školení**

**Frekvencia výkonného školenia :** 1 x za rok      **Obsahové zameranie školenia :** 1. Výklad  
2. Praktické ukážky  
3. Nácvik      **Časový rozsah školenia :** 2 hod

**Stručný popis obsahu školenia :**

- |  |                  |         |
|--|------------------|---------|
| 1. Zoznam čistiacich a dezinfekčných prípravkov a návody na ich používanie.        | Výklad           | 1,0 hod |
| 2. Používanie riediacej Tabuľky na prípravu čistiacich a dezinfekčných prípravkov. | Praktická ukážka | 0,5 hod |
| 3. Príprava roztokov dezinfekčných prípravkov.                                     | Nácvik           | 0,5 hod |

Menný zoznam účastníkov školenia tvorí neoddeliteľnú prílohu tohto záznamu.

Dátum konania školenia :

<b>ŠKOLITEĽ :</b>	
<b>Meno a priezvisko, titul :</b>	
<b>Organizácia :</b>	
<b>Podpis :</b>	

V súčasnej dobe sa väčšina dezinfekčných prípravkov používa vo forme penivej alebo nepenivej a to najčastejšie v kombinácii s čistiacimi prípravkami. Mnohé firmy tieto prostriedky ponúkajú pod rôznymi komerčnými názvami. Priložené letáky musia obsahovať všetky dôležité informácie o charaktere prostriedkov, spôsobe použitia, doporučenej najvhodnejšej koncentrácii, postupy pri prvej pomoci v prípade zasiahania a ďalšie predpisané údaje. Pre odberateľa je dôležité, aby ponúkany dezinfekční prostriedok bol v Slovenskej republike schválený „Centrom pre chemické látky a prípravky“, Bratislava.

**Odporúčanie:**

1. V priestoroch nepretržitej prevádzky zaviesť upratovanie vo frekvencii 2-krát denne + účinná dezinfekcia toaliet.
2. Vyčleniť priestor v každej prevádzke a budove na odkladanie čistiacich a upratovacích potrieb.
3. Na odstránenie sekundárnej kontaminácie ochranného krému na ruky, odporúča sa inštalovať dávkovač krému na stenu.
4. Zaviesť program farebného označovania čistiacich pomôcok.

**Tabuľka č. 9 Program farebného označovania čistiacich pomôcok.**

P. č.	Predmet čistenia	Farebné označenie čistiacich pomôcok
1.	<b>Sanitné predmety :</b> umývadlá na ruky, výtokové miešacie batérie na umývadlach a drezoch, sisóny umývadiel a drezov, steny v sprchovom kúte, sprchové výtokové miešacie batérie, kolmé steny okolo umývadiel a drezov	žltá
2.	<b>Nádobky na odpadky</b> (výtokové miestnosti, výtokové miestnosti v priestoroch s vysokou výrobou infekcií, výtokové miestnosti v priestoroch s vysokou výrobou infekcií)	čierna
4.	Kuchynské zariadenia Podlahy v všetkých priestoroch, stoly, priečinky, židle, výkresy, tabuľky, sporák, vŕtané rotacie, strojno-technologicke, zámačky a pod.	zelená

Výrobcovač  
RND. Mária Šimčíková  
Asistentka igienickej LSN

Preveril:  
MUDr. Ľuboš Štefko, CSc.  
výkon fakultatívny PZS

Datum:  
13.3.2009

Potvrdenie:

✓ ✓ ✓